

2018-06-20
Ku2018/01403/D

Kulturdepartementet

Brottsförebyggande rådet
Box 1386
111 93 Stockholm

Uppdrag till Brottsförebyggande rådet att genomföra Politikernas trygghetsundersökning för valåret 2018

Regeringens beslut

Regeringen ger Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att kartlägga omfattningen och konsekvenserna av trakasserier, hot och våld mot politiskt förtroendevalda under valåret 2018. Resultaten ska så långt som det är möjligt redovisas könsuppdelat och jämföras med resultaten från de tidigare kartläggningar som Brå har genomfört och redovisat i rapporten Politikernas trygghetsundersökning (PTU).

För uppdragets genomförande får Brå använda 500 000 kronor för 2018. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 1, anslag 6:1 Allmänna val och demokrati, anslagspost 20 – del till Kammarkollegiet. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 oktober 2018. Medel som inte förbrukas ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 6 november 2019.

Brå ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Kulturdepartementet, med kopia till Justitiedepartementet) senast den 6 november 2019. Redovisningen ska lämnas i form av en rapport som ska innehålla en analys med tillhörande kommentarer. Brå ska också inlämna en ekonomisk redovisning för uppdraget till Regeringskansliet (Kulturdepartementet, med kopia till Justitiedepartementet) senast den 3 februari 2020.

Den totala kostnaden för uppdraget 2018–2019 får högst uppgå till 1 780 000 kronor. Regeringen avser att besluta om medel även för 2019 under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen beslutade den 13 juli 2017 om handlingsplanen Till det fria ordets försvar – åtgärder mot utsatthet för hot och hat bland journalister, förtroendevalda och konstnärer (dnr Ku2017/01675/D). Handlingsplanens åtgärder ska bidra till ett mer systematiskt arbete genom bl.a. fördjupad kunskap om hot och hat, stöd till dem som utsätts och stärkta möjligheter för rättsväsendet att arbeta på området.

Brå har på uppdrag av regeringen kartlagt trakasserier, hot och våld mot förtroendevalda för åren 2011, 2012, 2014 och 2016 (dnr Ju2011/08862/D, Ju2012/08491/KRIM, Ju2014/05282/D och Ku2016/01675/D) som redovisats i Politikernas trygghetsundersökning. Dessa rapporter utgör ett viktigt kunskapsunderlag för regeringen och andra aktörer och lägger grunden för medvetandehöjande insatser och ett effektivt arbete på området.

Brås senaste kartläggning PTU 2017 (dnr Ku2016/01675/D) tyder på en oroväckande utveckling. Var fjärde förtroendevald utsattes för trakasserier, hot eller våld under mellanvalsåret 2016. Det är en ökning i jämförelse med mellanvalsåret 2012 då var femte förtroendevald utsattes för trakasserier, hot eller våld. I PTU 2017 uppskattade var femte utsatt förtroendevald att förövaren kom från högerextremistiskt håll och 16 procent av händelserna tillskrivs en annan förtroendevald. Av samtliga förtroendevalda som deltog i kartläggningen har nästan var fjärde påverkats i sitt uppdrag, antingen till överväganden eller till faktiska handlingar. Vanligast är att man undvikit att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga. Att utsattheten har fått konsekvenser är vanligare bland kvinnor och yngre personer.

Uppdraget att kartlägga trakasserier, hot och våld mot politiskt förtroendevalda under valåret 2018 kommer att bidra till ökad kunskap om utsattheten under valår. Kunskapen är särskilt viktig eftersom den ökade exponeringen och tillgängligheten under valår ökar risken för att utsättas för trakasserier, hot och våld. Kartläggningen kommer att innebära ökade möjligheter att följa och analysera utvecklingen över tid.

På regeringens vägnar

Alice Bah Kuhnke

Johanna Granfors

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/KRIM
Justitiedepartementet/L5
Justitiedepartementet/PO
Försvarsdepartementet/MFU
Socialdepartementet/JÄM
Finansdepartementet/BA
Kammarkollegiet
Sveriges Kommuner och Landsting
Totalförsvarets forskningsinstitut